

BIZANTIJA

Parengē: Ieva Pecukevičiūtė ir Tomas Bimbiris IIIb

GYVAVIMO LAIKOTARPIS

395 – 1453 m.

395 m. – Skilus Romos imperijai, Rytų Romos imperija pavadinama Bizantija.

1453 m. – turkai užima Konstaninopolį. Miršta paskutinis Bizantijos imperatorius ir imperija žlunga.

TERITORIJA IMPERIJOS GYVAVIMO PRADŽIOJE

TERITORIJA JUSTINIANO I LAIKAIS

KULTŪRA

- 529 m. Justiniano kodeksas;
- Valstybinė kalba – graikų;
- Perimtos šilko gamybos paslaptys iš Kinijos;
- IX a. Konstantinopolyje įkurtas pirmasis universitetas;
- Parengė „Istorijos enciklopediją“ ir „Žodyną“;
- Chemikai sukūrė mišinį, pavadintą graikų ugnimi;
- Pastatyta pasaulinio garso Šv. Sofijos katedra...

EKONOMIKA

Klesti amatai (meno kūriniai, apyvokos dirbiniai), prekyba, žemės ūkis, stiprus laivynas, o svarbiausios eksporto prekės – šilkas ir audiniai.

Konstantinopolis – svarbiausias prekybos centras.

SOCIALINIAI SANTYKIAI

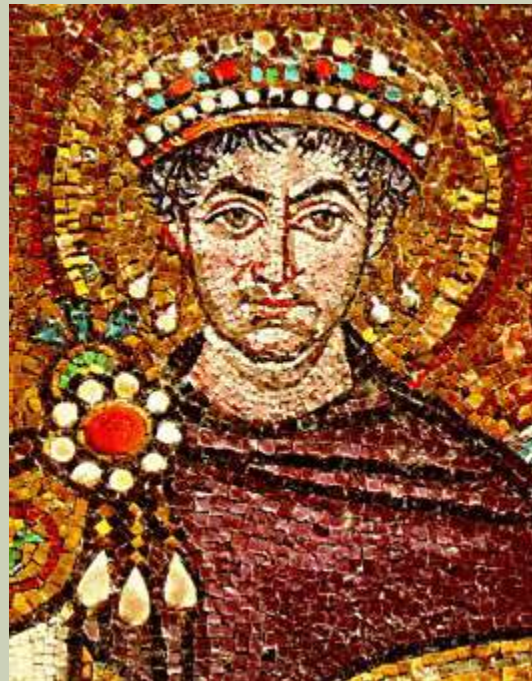
- VII a. Baigėsi vergovinės santvarkos irimas. Iš kilo laisvosios kaimų bendruomenės (jos tapo pagrindinėmis materialinių gėrybių gamintojomis), formavosi feodalų ir valstiečių socialinės grupės.

VIDAUS POLITIKA

Imperijos ir Bažnyčios vadovas – imperatorius (vadinamas *bazilėjumi*). Jis sau rinko valdininkus.

Bizantija – centralizuota luominė, karinė biurokratinė monarchija.

UŽSIENIO POLITIKA

- 1204 m. Kryžiuočiai užgrobia Konstantinopolį;
- XI a. Turkai seldžiukai užgrobia didelę dalį imperijos valdų Mažojoje Azijoje;
- 1453 m. – turkai osmanai užima Konstaninopolį.

RELIGIJA

- Stačiatikiai priklauso vienai iš trijų pagrindinių krikščionybės krypčių.
- Nusmukus Romai, Konstantinopolio Bažnyčia VI–XI a. buvo turtingiausias ir įtakingiausias krikščionybės centras.
- Išlikus Rytų imperijai, imperatorius užsitikrino teisę kištis į Bažnyčios reikalus.
- Bizantiečiai imperatorių laikė Jėzaus atstovu ar pasiuntiniu.
- 1054 m. įvyko oficialus bažnyčių išsiskyrimas.

PAGRINDINIAI BRUOŽAI:

- Stačiatikių bažnyčia atmetė Romos katalikų bažnyčios teiginį, kad Šventoji Dvasia kylanti ne tik iš Dievo Tėvo, bet ir iš Dievo Sūnaus.
- Kiekviena Stačiatikių bažnyčia yra nepriklausoma.
- Menas ir religiniai atvaizdai labai svarbūs.
- Vedę vyrai gali būti įšventinti į kunigus (popus).
- Nepripažįsta skaistyklos, atlaidų. Celibatas taikomas tik vienuoliams, šventikai privalo vesti, bet tik kartą

KODĖL ATsirADO STAČIATIKYBĖ?

- Konstantinopolis tapo tiek politiniu, tiek kultūriniu imperijos centru.
- Nuo pat Romos imperijos padalinimo užsimezgė kova dėl „svorio centro“ tarp Romos bei Konstantinopolio. Ji smelkėsi į visas sritis, tarp jų ir religiją.
- XI a. įsiplieskė ilgai brandintas konfliktas tarp Romos ir Bizantijos. Kova kilo dėl Bizantijos valdomo Pietų Italijos regiono, kurį užkariavo normanų kariai, kurie Rytų vyskopus pakeitė Vakarų.

- 1054 m. Romos delegacija ekskomunikavo Bizantijos vadovus, o šie – delegaciją.
- Galutinė nesantaika tarp Rytų ir Vakarų įsivyravo 1204 m. kai kryžiuočiai žiauriai nusiaubė Konstantinopolį.
- Praėjus beveik tūkstančiui metų nuo ekskomunikų 1965 popiežius Paulius VI ir Konstantinopolio patriarchas Atenagoras I jas atšaukė, bet skaudūs skilimo padariniai išlieka iki šių dienų.

PATRIARCHALINIS KRYŽIUS

- Tai yra bizantiškasis stačiatikių kryžius.
- Tradicija sako, kad kai Jėzus buvo nukryžiuojamas, sulūžo kojų atrama ir ji pasislinko į apačią.
- Yra ir kita versija – kreivoji atrama vaizduoja Jėzaus rankas, kurios rodė į dangų, Dievą Tėvą ir į pragarą, Hadą.

ŠALTINIAI

- Nijolė Letukienė, Jonas Gineika „Istorija politologija“, 62 psl;
- Vytautas Joniškis „Istorijos ir politologijos žinynas“ 53-54 psl.
- http://lt.wikipedia.org/wiki/Bizantija#Mokslas.2C_medicina_i_r_teis.C4.97
- http://en.wikipedia.org/wiki/Byzantine_Empire
- <http://moku.lt/darbai/moku.lt-viduramziai-europoje>
- <http://www.mokslai.lt/referatai/referatas/staciatikiai.html>
- <http://lt.wikipedia.org/wiki/Bizantija>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Patriarchal_cross
- <http://www.mokslai.lt/referatai/referatas/staciatikiai.html>
- <http://viluckas.lt/kaip-atsirado-katalikai-ir-staciatikiai/>
- www.google.com/images/